

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Statisztikai Osztály

MŰTRÁGYA ÉRTÉKESÍTÉS
2009. I-III. negyedév

BUDAPEST
2009. december

Készült:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Gazdaságelemzési Igazgatóság
Statisztikai Osztályán

Osztályvezető:
Dr. Vágó Szabolcs

Témafelelős:
Petőné Varga Éva
T: 06-(1)-476-3081
E-mail: petone.varga.eva@aki.gov.hu

Közreműködött:
Csoltai Veronika
Dankóné Seres Zsuzsanna

A kiadvány anyaga megtalálható [a www.aki.gov.hu honlapon.](http://www.aki.gov.hu)

A kiadvány a 265/2008. (XI. 06.) Korm. rendeletben 1282/09 nyilvántartási számon kötelezően elrendelt jelentés alapján készült.

Az adatszolgáltatók a műtrágya előállításával, a mezőgazdasági termelőeszköz kereskedelemmel foglalkozó vállalkozások.

A jelentés a mezőgazdasági termelőnek, erdőgazdaságnak, egyéb közvetlen felhasználónak, valamint az ÁFÉSZ-eknek, gazda- és vegyesboltoknak értékesített műtrágyát tartalmazza.

A műtrágya értékesítés alakulása 2009. január-szeptemberi időszakában

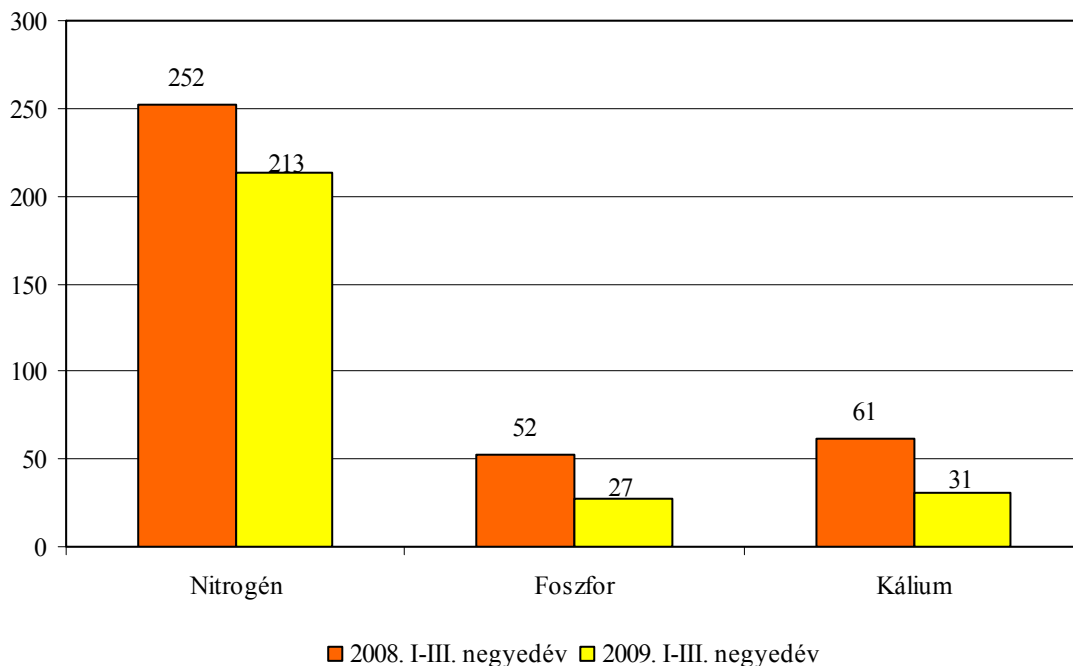
2009. január-szeptemberi időszakban a mezőgazdasági termelők által vásárolt összes műtrágya volumene hatóanyag súlyban 26%-kal volt kevesebb, mint 2008 azonos időszakában. Legkevésbé (11%-kal) a nitrogén hatóanyag tartalmú egyszerű műtrágya értékesítése csökkent, de a foszfor tartalmú egyszerű műtrágyák értékesítése 64%-kal, a kálium tartalmú egyszerű műtrágya értékesítése pedig 60%-kal esett. Az összetett és kevert műtrágyák értékesített mennyisége alig több mint fele az egy évvel korábbinak.

2009. első három negyedévében a termelők által vásárolt összes műtrágya nitrogén hatóanyag tartalma 15%-kal, foszfortartalma 48%-kal, káliumtartalma 50%-kal kevesebb, mint a 2008. január-szeptemberi időszakban volt (1. ábra).

Az összes felhasznált műtrágya hatóanyag szerinti megoszlását vizsgálva, kitűnik, hogy 2009-ben a szokásosnál is erősebben billent a mérleg a nitrogén hatóanyag műtrágyák irányába. A nitrogén aránya az egy évvel ezelőtti 70%-ról, 80%-ra nőtt, a foszfor és a kálium aránya 10-11%-ra esett a tavalyi 14-16%-ról.

1. ábra

**A mezőgazdasági termelők részére értékesített műtrágya
(hatóanyag: ezer tonna)**

Ha természetes súlyban vizsgáljuk az értékesítést, az derül ki, hogy amíg 2008-ban az összes értékesítés 70%-a volt nitrogén hatóanyag tartalmú egyszerű műtrágya, és 25%-a összetett műtrágya, 2009-ben már 80% volt az egyszerű nitrogén műtrágya, és 17% az összetett műtrágya. Az egyszerű foszfor és kálium műtrágyák részesedése erősen csökkent, felhasználása az egy évvel korábbi mennyiség felét sem érte el. Az egyszerű foszfor és kálium műtrágyák felhasználásának visszaesésében az áremelkedés mellett, az összetett műtrágyák előtérbe kerülése is szerepet játszik. Például, a termelők a szuperfoszfát helyett szívesen használják a monoammónium foszfátot (MAP), melyben az 52% foszfor mellett 11% nitrogén is van.

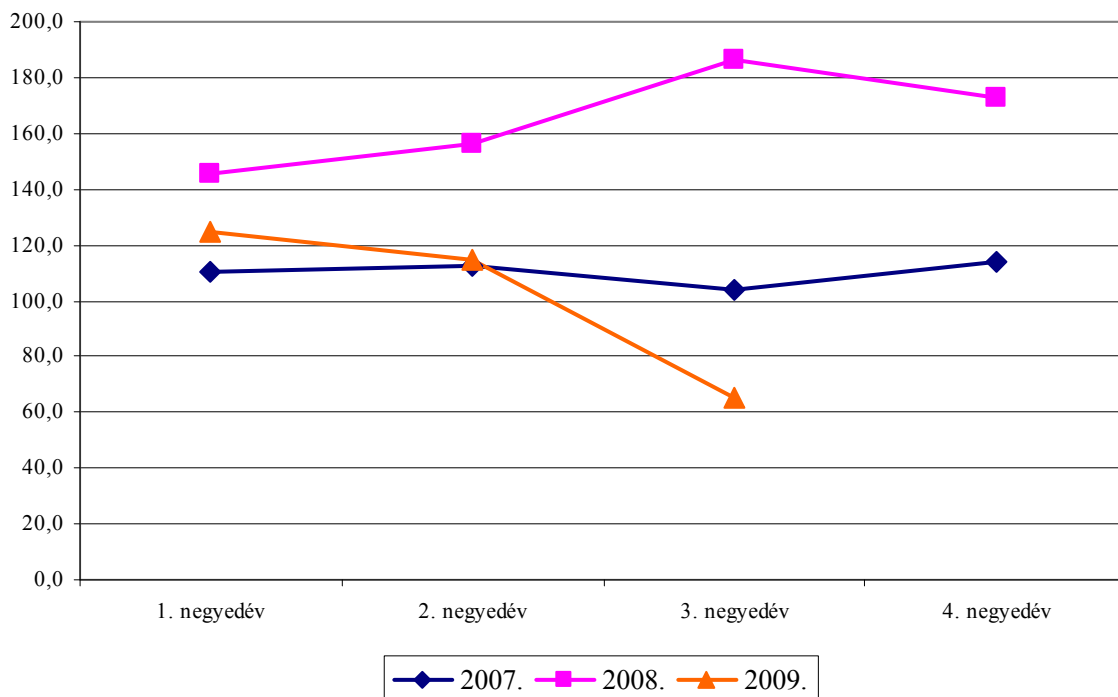
2008. azonos időszakához viszonyítva 2009. első és második negyedévében még emelkedett az ár 25%-kal, illetve 19%-kal, de **a harmadik negyedévben közel 35%-os árcsökkenés történt**, melynek mértékét egyrészt a szokatlanul magas bázis magyarázza, másrészt megkezdődött a műtrágya árak változásának visszarendeződése. (2. ábra) Az árak éven belüli „szokásos mozgását” a 2007. évi görbe mutatja, miszerint szezonon kívül – július, augusztusban – csökken az ár, és ősszel emelkedik újra. 2008-ban azonban épp a harmadik negyedévben volt a legnagyobb mértékű áremelkedés.

A harmadik negyedévben bekövetkezett áresésnek köszönhetően, **2009. január-szeptemberi időszakában az átlagár valamivel az előző évi szint alá csúszott (99%)**, és a vásárolt összes műtrágya értéke 25%-kal elmaradt az egy évvel korábbi értéktől. A legnagyobb mennyiségben értékesített egyszerű nitrogén műtrágya értéke alig néhány százalékkal volt kevesebb, de foszfor és kálium hatóanyag tartalmú egyszerű műtrágya, illetve az összetett műtrágyák értéke erőteljesen csökkent.

A harmadik negyedévben, az előző negyedévhez, illetve a tavaszi időszakhoz képest némely termék ára jelentősen csökkent. Az ammónium-nitrát ára átlagosan 35%-kal, a mészammónsalétrom (pétisó) ára 40%-kal csökkent. A szuperfoszfát ára több mint 50%-kal esett, ellenben a kálium klorid (kálisó) ára csak 10%-kal mérséklődött. A termelők körében igen népszerű monoammónium foszfát (MAP) ára 40-45%-kal, a 3*15 NPK ára 30%-kal olcsóbb volt, mint az év első felében.

2. ábra

**A műtrágya árváltozása 2007-ben és 2008-ban
(előző év azonos időszaka = 100%)**

A műtrágya értékesítés alakulása hatóanyagban* 2008. I-III. negyedév - 2009. I-III. negyedév

Értékesítés mezőgazdasági termelők, ÁFÉSZ-ek, gazda- és vegyesboltok részére,
viszonteladóknak történt értékesítés nélkül

Megnevezés	2008. I-III. negyedév	2009. I-III. negyedév	2009/2008
	tonna		%
Egyszerű műtrágyák összesen	242 523	206 180	85,0
Ebből: Nitrogén	221 960	198 047	89,2
Foszfor	642	231	35,9
Kálium	19 920	7 903	39,7
Összetett műtrágyák összesen	123 134	65 902	53,5
Ebből: Nitrogén	30 100	16 164	53,7
Foszfor	51 702	27 076	52,4
Kálium	41 332	22 662	54,8
NPK műtrágyák összesen	365 657	272 082	74,4
Ebből: N (Egyszerű+összetett)	252 060	214 210	85,0
P (Egyszerű+összetett)	52 344	27 307	52,2
K (Egyszerű+összetett)	61 252	30 565	49,9

* Előzetes adatok

A műtrágya értékesítés alakulása értékben* 2008. I-III. negyedév - 2009. I-III. negyedév

Értékesítés mezőgazdasági termelők, ÁFÉSZ-ek, gazda- és vegyesboltok részére,
viszonteladóknak történt értékesítés nélkül

Megnevezés	2008. I-III. negyedév	2009. I-III. negyedév	2009/2008
	millió forint		%
Egyszerű műtrágyák összesen	54 209	50 153	92,5
Ebből: Nitrogén	49 962	48 278	96,6
Foszfor	240	74	30,8
Kálium	4 007	1 802	44,9
Összetett műtrágyák összesen	33 178	15 251	46,0
NPK műtrágyák összesen	87 387	65 404	74,8

* Előzetes adatok

Műtrágya értékesítés cikkelemenként*
A fontosabb egyszerű műtrágyák
2009. I-III. negyedév

Értékesítés mezőgazdasági termelők, ÁFÉSZ-ek, gazda- és vegyesboltok részére, viszonteladóknak történt értékesítés nélkül

A termék megnevezése	Hatóanyag-tartalom	mennyiség természetes súly	mennyiség hatóanyag súly	érték	áfa nélküli átlagár
	%	tonna	tonna (f=d*e/100)	eladási áron áfa nélkül, millió Ft	Ft/tonna (g/e * 1000)
Nitrogén műtrágyák összesen		643 699	198 047	48 277 520	
Ammóniumnitrát, szemcsés	34	260 607	88 606	20 584 459	78 987
Cseppfolyós ammónia	82	1 610	1 320	163 032	101 268
Kalcium nitrát	15	1 011	152	124 388	122 980
Karbamid	46	24 182	11 124	2 270 734	93 903
Mészammónsalétrom	27	252 886	68 279	17 426 441	68 910
Mikramid	45	162	72	34 093	210 451
Nitrosol	28	11 139	3 119	700 851	62 917
Nitrosol	30	15 232	4 570	1 155 165	75 839
Egyéb nitrogén műtrágya		76 870	20 805	5 818 357	75 691
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák					
Ammóniumszulfát	20,5	400	82	27 166	67 966
DAM	30	5 080	1 524	383 817	75 555
DASA	26	7 688	1 999	681 237	88 613
Fertisol 20	20	753	151	37 324	49 567
Fertisol 23	23	2 092	481	104 148	49 788
Fertisol 24+3S	24	612	147	45 213	73 938
Fertisol 28	28	1 158	302	50 311	43 454
Karbamid oldat 18	18	176	46	13 589	77 210
Nikrol	28	44 562	12 477	3 208 628	72 004
Nikrol	21	1 523	320	78 018	51 237
Nikrol	26	430	112	35 378	82 217
Nitrosol	20	213	43	11 134	52 346
Nitrosol	16	146	23	7 636	52 301
NS Extra	25	9 486	2 454	796 671	83 986
Sulfammo	30	713	214	116 200	163 088
Sulfammo	23	748	172	112 919	150 961
Foszfor műtrágyák összesen		941	231	73 908	
Szuperfoszfát	18-20,5	734	142	56 017	76 317
Egyéb foszfáttartalmú műtrágya		207	89	17 891	86 504
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák					
Hyperfoszfát	26	24	6	1 740	72 956
Triple szuperfoszfát	46	176	81	15 092	85 750
Kálium műtrágyák összesen		13 530	7 903	1 801 509	
Kálium-klorid, granulált	60	12 300	7 378	1 547 801	125 834
Egyéb kálium műtrágyák		1 230	525	253 707	206 288
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák					
Kálium-nitrát	46	318	146	95 306	300 176
Kálium-szulfát	50	315	162	70 024	222 441
Patent-káli	50	327	104	48 963	149 551
Korn-káli	40	144	58	13 305	92 268
Összetett műtrágyák összesen		135 043	65 902	15 250 881	
Egyszerű és összetett műtrágyák összesen		793 213	272 082	65 403 818	

* Előzetes adatok

Műtrágya értékesítés alakulása 2008 és 2009 I-III. negyedében*
A fontosabb összetett műtrágyák
2009. I-III. negyedév

Értékesítés mezőgazdasági termelők, ÁFÉSZ-ek, gazda- és vegyesboltok részére,
 viszonteladóknak történt értékesítés nélkül

A termék megnevezése			mennyiség természetes súly	mennyiség hatóanyag súly tonna (f=b*e/100)			érték	áfa nélküli átlagár
N	P	K	tonna	N	P	K	eladási áron áfa nélkül, ezer Ft	Ft/tonna (g/e * 1000)
Összetett műtrágyák összesen			135 043	16 164	27 076	22 662	15 250 881	112 934
11	53	0	6 454	710	3 421		676 388	104 796
8	20	30	14 727	1 178	2 945	4 418	1 927 498	130 884
8	21	21	2 065	165	434	434	231 159	111 929
8	24	24	6 456	516	1 549	1 549	859 003	133 057
15	15	15	40 140	6 021	6 021	6 021	4 135 474	103 026
16	12	14	1 052	168	126	147	143 811	136 735
16	16	16	4 044	647	647	647	383 229	94 762
Egyéb összetett műtrágyák			60 104	6 758	11 932	9 446	6 894 319	114 706
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák								
8	24	24	7 592	607	1 822	1 822	955 021	125 786
7	10	32	3 924	287	391	1 224	435 968	111 109
11	52	0	3 638	880	481	150	281 639	77 427
10	46	0	3 474	353	1 557	108	347 480	100 037
18	46	0	2 813	500	1 258	8	306 928	109 123
10	15	20	2 260	296	478	301	280 703	124 205
18	25	0	2 084	366	510	22	188 902	90 666
9	23	30	1 763	159	405	529	198 513	112 612
3	22	0	1 713	89	369	10	209 968	122 595
8	12	25	1 543	123	185	386	202 469	131 197
16	12	14	1 374	220	165	192	173 698	126 427
9	25	25	1 325	121	324	319	136 079	102 732
16	27	7	1 283	205	346	90	158 899	123 840
6	12	24	947	79	112	193	98 705	104 202
0	10	24,5	878		88	215	71 607	81 515
0	10	28	772		77	216	77 308	100 128
10	20	10	754	68	132	89	71 846	95 337
10	20	20	699	71	137	138	71 416	102 183
6	12	16	692	41	83	112	55 568	80 301
0	10	24	635	5	65	148	57 219	90 101
4	17	40	593	92	158	50	77 615	130 885
12	52	0	572	73	262	8	65 134	113 930
8	16	24	569	45	90	137	65 521	115 232
6	26	30	563	37	112	152	62 758	111 431
8	14	16	538	46	76	83	97 150	180 744
14	10	20	529	71	54	106	75 665	143 134
15	15	15	506	76	76	76	45 327	89 638
5	10	30	502	25	50	151	57 655	114 805
49	3	22	494	242	15	109	57 863	117 132
5	21	36	452	37	50	78	63 152	139 717
5	10	34	446	58	100	64	49 022	109 927
7	14	14	419	29	58	58	35 619	85 030
5	10	22	407	20	41	90	80 196	196 848
5	14	28	399	20	56	112	68 616	172 099
27	5	5	387	104	19	19	34 607	89 442
15	25	0	356	46	73	18	48 405	135 816
6	9	18	343	20	31	63	28 555	83 178
9	22	22	316	28	70	70	40 328	127 620
12	12	17	316	38	38	54	51 811	163 959
9	14	21	308	28	43	65	35 017	113 544

Műtrágya értékesítés alakulása 2008 és 2009 I-III. negyedében*
A fontosabb egyszerű műtrágyák

Értékesítés mezőgazdasági termelők, ÁFÉSZ-ek, gazda- és vegyesboltok részére, viszonteladókknak történt értékesítés nélkül

A termék megnevezése	Hatóanyag-tartalom	mennyiség természetes súly			érték eladási áron áfa nélkül		
		tonna		%	ezer Ft		%
	%	2008. I-III. negyedév	2009. I-III. negyedév	2009/2008	2008. I-III. negyedév	2009. I-III. negyedév	2009/2008
Nitrogén műtrágyák összesen		705 280	643 699	91,3	49 961 805	48 277 520	96,6
Ammóniumnitrát, szemcsés	34	367 215	260 607	71,0	27 494 484	20 584 459	74,9
Cseppfolyós ammónia	82	1 969	1 610	81,8	126 097	163 032	129,3
Kalcium nitrát	15	367	1 011	275,7	38 528	124 388	322,9
Karbamid	46	26 827	24 182	90,1	2 353 394	2 270 734	96,5
Mészammónsalétrom	27	202 880	252 886	124,6	13 350 898	17 426 441	130,5
Mikramid	45	45	162	361,6	7 941	34 093	429,3
Nitrosol	28	16 068	11 139	69,3	994 601	700 851	70,5
Nitrosol	30	13 600	15 232	112,0	912 425	1 155 165	126,6
Egyéb nitrogén műtrágyák		76 310	76 870	100,7	4 683 437	5 818 357	124,2
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák							
Nikrol	28	51 251	44 562	86,9	3 048 903	3 208 628	105,2
DAM	30	3 135	5 056	161,3	187 270	381 889	203,9
Sulfammo	30	759	713	93,9	101 287	116 200	114,7
Nikrol	21	3 031	1 523	50,2	146 265	78 018	53,3
Fertisol 24+3S	24	722	612	84,7	40 432	45 213	111,8
Nikrol	26	1 100	430	39,1	76 717	35 378	46,1
Nitrosol	16	145	146	100,7	7 639	7 636	100,0
Foszfor műtrágyák összesen		2 770	941	34,0	240 239	73 908	30,8
Szuperfoszfát	18-20	2 170	734	33,8	161 016	5 158	3,2
Egyéb foszfátartalmú műtrágya		600	207	34,5	79 223	68 750	86,8
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák							
Hyperfoszfát	26	139	24	17,1	9 477	1 740	18,4
Kálium műtrágyák összesen		34 326	13 530	39,4	4 007 102	1 801 509	45,0
Kálium-klorid, granulált	60	30 154	12 300	40,8	3 420 780	1 547 801	45,2
Egyéb kálium műtrágyák		4 172	1 230	29,5	586 322	253 707	43
ebből a nagyobb volumenben/értékben forgalmazott műtrágyák							
Kálium-szulfát	50	1 499	255	17,0	222 984	70 024	31,4
Patent-káli	30	362	300	82,8	32 872	48 963	149,0
Korn-káli	40	647	144	22,3	31 682	13 305	42,0
Összetett műtrágyák összesen		256 040	135 043	52,7	33 178 178	15 250 881	46,0
Egyszerű és összetett műtrágyák összesen		998 416	793 213	79,4	87 387 324	65 403 818	74,8

* Előzetes adatok